

BAJA

vegyes tartalmu hetilap.
Megjelen minden vasárnap.

Előfizetési árak:

Egész évre . . . 5 frt — kr.
Fél " . . . 2 frt 50 kr.
Negyed " . . . 1 frt 25 kr.
Tanítóknak egy évre 3 frt — kr.

Hirdetések

a legutányosabban számíttatnak.

Szerkesztőség

hova a lap szemle részét illető közlemények küldendők:

baja! Állami tanítóképezdeben.

Az előfizetési pénzek és hirdetési díjak Nánay Lajos könyvnyomdájába küldendők.

Előfizetési felhívás a

„BAJA” című vegyes tartalmu hetilapra.

Előfizetési feltételek:

negyed évre . . . 1 frt 25 kr
fél " . . . 2 " 50 "
egész " . . . 5 " "

Vidéki előfizetéseket legelőszörükben postautalványival eszközölhetők.

A magyérdemű közönség szives pártfogását és anyagi támogatását kéri honfiai üdvözléttel

a „BAJA” kiadója.

Húsvét napján.

„Messze, szép Szihrásznak paradicsomától Szerelmes bajnalknak epedő csókjaitól Egy lehellet támad; Fuh! tollából a suttogó szellő, Színes fodriából a fentuszó felhő Adnak neki szárnyat” . . .

S aztán eljön, elszáll ezen lehellet a mi kis világunkba: a mi hazánkba, s itt minden bokrot, minden fát fölkeres, édes, lágy csókjaival tele hintვენ azok rügyeit, s egyszersmind életet lehel ezekbe. A rügyek aztán — feltámadván belőlök az élet a nap forró csókjaitól, — felpatannak, leveleket és virágokat bocsátanak, hajtának, a mi örömnkre, gyönyörűségeinkre.

Oh, talán a természet is velünk akarja ünnepelni eme felvirradt nagy, magasztos napnak ünnepét, húsvét nap-

ját? a mikor is tulvilági glóriával elárasztva áll az oltár felett a dicsőült Megváltó alakja, körülzengve az ajtások hívek áhitattal telt önéke által: „Feltámadt Krisztus e napon . . . talán azért kezd, eme nagy ünnep emlékére, ha bár nem ezen napon is, de ezen időtágot új életre támasztani a növényvilágot a természet? . . . Igen azért, hogy örömmünetet töljön ő is, az örömmünetben szomoró világgal.

Örömmünetben üszik ma az egész világ. A földkerekség minden pontján dicsérik az Urat, a hol keresztények laknak, Európa civilizált népei és az, mint az Amerika rejtlegeiben lakó, de keresztény hitet valló népek.

Órül mindenki e szép napon, vidám mindenki e nagy napon: a megváltás nagy napján, szegény és gazdag egyformán, a szomorú bűjű ének helyett vig huzannát zengve.

De van a föld színén egy szegény, árva nemzet, mely, míg más nemzetek szívét a boldogság mámore tölti be ezen örömmünetben, addig ez még mi sem tudja letölteni folyton pergő kőnyeit, oh, mert szive el van öntve a keserűség ártjától, mert nincs raja a többé Isten áldása. De miért? . . . Azért nincs raja többé Isten áldása, mert — oh jaj! — elfeledé Istenét, s bálványt emelt az ocsányi bűnöknek!

Avagy nem ross-e, nem bűn-e az? utál szolgálköltséggel meghunyászkodni, térdre omlni egy másik előtt, egy ember előtt, ki talán nálunk egy fejjel ma-

gasabb? . . . És e nemzet fia! így tesznek, így! Hejh, ősei a Kontok és Draskovicsok nem így tettek!

Vagy mi az? Nem ismerni azt, nem annál annak elismerést, kit talán a véltlen kisebnek teremtett!

Avagy nem ocsányi bűn-e az, ha a barát barátját megcsalja, a testvér testvérét meggyilkolja, a fiú apját elárulja és az anya leányát eladja? oda-dobva őt a bűnek — a gyalázatnak . . . S mind ezeket érdekből téve! Nem tekinve azt, a mi szent, a mi sérthetetlen.

Oh, szomorú jelentéssel bír ez ráuk néve, amúli inkább, mert széles e hazában már a bűnt is erénynévé keresztelték, mert a legutolsó is már az Isten tagadás lünelével kérédik, és mert a vallást, az erényt is anyai sokan kikaczgadják.

Romlott a kor, romlott erkölcsökkel találkozunk mindenfelé.

Miért is lenne hát nekünk örömmünet a húsvét? mikor anyai elszomorító minden történik napjainkban.

Nem való ráuk ünnepi ruha, nem való ajkainkra mosoly ily szomorú jelenet szemben.

Hanem ha vannak, kik még szeretik e hazát, ezt a püducos őseink által drága véren szerzett szent hazát, mely anyainak ad életet és édes nyugvó helyet, — azok elvonulva magukba fognak szálni e napon, a mai napon, és könyörögni fognak a Mindenhatóhoz, hogy adja meg mielőbb e szegény hazának a feltámadás, a megváltás, a szabadság

nagy napját, azt a napot, azt a husvétit ünnepet, melyet Vörösmarty Mihály is ígért a világnak, amelyben lesz része a magyarnak is . . .

„A hívek a húsvét ünnepét múltán, mint a feltámadás eszméjét idélik. Ők valóban boldogok. A tömeg bármi kezdetleges fellegással beéri.

Mi is szeretnénk vigasztalódni azon tapasztalattal, hogy a társadalmi, politikai, erkölcsi feltámadás korát látjuk, melyért anyai vértanu küzdött — az emberiség anyai apostola a kereszt-fán, mágyán kiszendetett, s mainap is anyai nemtelen üldözést kell térni az igazaknak . . . Mi is szeretnők egész odaállással hangoztatni az Alleluját, az anyiszor sirba taszított igazság, jog mielőbbi feltámadásakor! . . .

Ha ez a nap eljő, ha ez megérjük: akkor örömmünetet ültet a magyár, is, akkor örömtől ittasul lélekkel kiált-hatja az örömmünetben uszó világgal: Alleluja, valahára „feltámadott! . . .

Lakos Gyula.

Közoktatási kimutatások.

A vallás- és közoktatásügyi m. k. miniszter benutatta az országgyűlésnek nyolczadik jelentését a közoktatás állapotról. A vaskos, kilenczefél száz negyedrétü lapra terjedő könyv kiterjeszkedik a népisoklakokra, tanítóképezdekre,

TÁRCSA.

JÉZUS.

Ezer- és ezerezen Zogták: fészalt meg őt!
Es gnyólták a már Kereszten szenvedőt.

Ő tört, s szót: — az égér Fűggeszten szemét —
Bűneiket atyám
Oh bocsás meg nekik!

L. Gy.

Remények és valóság.

Ita

Blitz Sándor.

Már hisz sok jeles ember került ki a körtefalusi gymnasumból, anyai bizonyos. E remek intézet tanárai legalább azt tartják, hogy Magyarországnak nem volt és nincs nagy embere, ki e iskolában mint tanár nem mőködött, vagy benne, mint tanuló később híres ösmereteinek alapeleit ne nyerte volna. S habár a történet hamisítatlan bizonyosága szerint Körtefalusi csak a mult század végén nyerte gymnasiumát, a tanárok mégis azt hiszik, hogy Pázmány Péter írt szíva magába a kath. hit iránti buzgósgát.

De légyen bár csak fele igaz, ez állításoknak, mikről rosszhiszű emberek azt tartják, hogy egészen valdtanok: anyai kétségteletlen áll, hogy olyan kiváló férfiak mint Karvaly István, Tengödi György és Rosenstein Salamon hatodik osztálybeli tanulókból vártak a körtefalusi tanárok, ezek iskolájából még nem kerültek ki sohasem.

A hatvanas évek vége felé volt az idő. A hatvanhatban má s o d s z o r ujjszületett magyar élet laktak akkor a levegőben, azt szíva magába élede z v e a magyar, sokszor f u l d o k o l v a az oláh, rác, tót, német és más idegen ajku, hideg vagy gonoszszívi faj, mely Magyarországon, e dős Kanaadban mindent szeret: bot, buzát, gabonát; szénát, szalmát, szalonnát, csupán egy valamit nem: a magyarságot.

Körtefaluban azonban ilyen gonosz piócák nem laktak. Csupa magyar ember lakott itt, habár köztük a legtöbnek ése nem Árpáddal jött be, hanem a honfoglalás kor már valami Murjug nevezetű alvajda főnöksége alatt fogadta a bevándorló hunokat, vagy később Szászországból jött elfoglalni a magyar fúr krumpliföldet — robotba. S a mi Ázsiából jött is Körtefaluba a kilenczedik után még néhány századon át boldoglyaga és kerülő utakon leginkább Gács-és Lengyelország felől érkezve telepedett le a virágzó Körtefaluban.

Röviden szólva apostaták, oláh-, sváb-és zsidóbeli lett magyarkor lakták történelmiú kezdetek Körtefalvát.

Törmeszetes, hogy három hősünk — kiket röviden keresztneveikön fogunk említeni — szintén cseppentett véru magyarkor-nak tartották magukat, jóllehet egyiköknek családjaia sem ért el a 888-ik évig.

Pista diák a város heulesitén, nemzetes órásnak volt fia. Későn kezdte tanulmányait már csak kezdeten jobban várte ösmerni a világot, mint a szérz tudományt; s miután a tanárok stereotyp intése szerint nem az iskolának, hanem az életnek kell tanúbni Pista pedig az élettudományokban teljese-

jártasnak hitte magát: Ő sem az életnek nem tanult, sem az iskolának.

Egyetlen vágya volt — miután a nyilvános, politikai élet mozgalmaitól irtozott — az igazság szolgálatába lépni és — mérsekéni tudván igényeit — csupán egy kisebb törvényszék elnöki székébe óhajtott valaha beleülni.

Talán csak törvényszereteit korán akarván megálatítani keveredett olykor-olykor a bűnügy honodalmas üzemébe, nem ritkán essén belé kisebb lopások gyanújaiba . . . no meg néha megálatapított tényállásokról. Nagyvásárok a gyékény alatt és gyékényen áruó kisebb kereskedőkkel elég gyakran esett vitába a tulajdonjog kérdése fölött. Sokszor érezte hátán az ellenfél nyomós érveit s ha itt-ott a törvénynek részségeken dülőngöz örege, a pandurra bivatkozott, ez a szatóságok itéletével együtt a vadított Pista diákok is magyaron „helybenhagyta.”

Ne alkossanak maguknak azért kedvezőlen véleményt Pista felett, t. olvasóim. Diák volt az istenada, nagyatoró diák, ki az ilyen apró cselekményeknek a nagy feladat megoldásával szemben nem tulajdonított fontosságot.

Mondhatom, hogy különben jó fiú volt. Buzgó keresztény, engedelmes fiú, kitűnő diák (hisz tudjuk, hogy kalkulus és szorgalom n m mindig állnak egyenes irányban) új pajtás és jeles tánczos. Nem csodálom, hogy a *törvényszéki elnökséget* magára névezu tulajmag ezének nem tekintette.

György sokban ellentété volt Pistának. Először is maga a megtésetesült ifjú erény volt. Leányra nem nézett, mert félt, hogy elrabolja lelki nyugalmát, a rablás po-

dig iszonyú bűn. Ha a latinból ötven szó volt földalva kivultanulásra, ő hetvenet magolt be, nehogy a tanár — ha ez talán többit szándékozott volna földalni — megcsalja. Tisztele az idogen tulajdont és nem lopott soha senkitől, kivéve hogy az éjszakaiú csemt el nehány órát, hogy napja hosszabb legyen, többit végezhesen tanulmányaiból. Ezért az osztályban első emínsen szokott lenni.

Nagyapja mint g. k. klérikus ugrott ki a szük reverendából, hogy a reformát vallás és titkon imádot szeretője karjai pedig talajja föl az igaz üdvséget. Atya pedig öregeknek hibáit jóvá teendő a r. k. vallás karjaiba tért mielőtt a körtefalusi nemes ciszardiaczbeh mestertársnak fogadta

György egyetlen fia volt szüleinek, kik zsenge korától kezdve papnak nevelték egyedül reménységököt. Támaszt akartak benne nyerni a földi boldogságához és hidat a mennyország kapujához. Gyuri pedig istentől, jámbor ju leven mert nem óhajtott volna — szülei vágya szerint is — p ü s p ö k lenni.

A harmadik hős, Salamon, egy falusi korcsmárosnak fia, legeredetibb alakja volt ezen eredeti elemekből létrejött a trias. Töt helységben töltvén el gyermekéveit magyarul nem igen tudott, de a ki azt hiszi, hogy legalább tötul tudott egy tőved, mint a ki a zsidó furdul per fas et nefas fölteszi, hogy nemétört értett. Hanem tudott egy nyelven, amely vegyüléke volt a háromnak: zsidóul.

Zugiskolában kezdett tanulni. Ezt a bagoly odut járta őt égit, hogy legyen tiz éven át dolga feledni, amit ott tanult.

az állami felsőbb leányiskolákra, az ipari szakoktatásra, a kereskedelmi iskolákra, kisdiedőv intézetekre, a tanítási eszközökre, a néptanítók nyugdíjintézetének állapotára 1878-ban, a köznevelőiskolákra felsőbb tanintézetekre és, mit hasonló kimutatásban először találunk, az autonóm felekezeti közép és főiskolákra, valamint végül az emberbaráti és közmívelődési intézetekre.

A részletes adatokat nyújtó jelentés általában kedvezően nyilatkozik a tanügy fejlődéséről és konstataálja, „hogy a népnevelés iránt felébredt szükségérzet ismét csak fokozódott. A fenálló iskolák javításán, valamint újjak felállításán országsszerte élénk munkásság mutatkozott. A mozgalom ezen élénkségéről tanuskodnak ama számok, melyek szerint az 1877-ben fenálló 15486 népiszkola száma 1878-ban 15675-re szaporodott s így a gyarapodás egy év alatt 189 új iskola.” Az iskolába járók száma is emelkedett.

Megyénkre nézve is haladást jelez a jelentés következőleg nyilatkozával:

Bács-Bodrogh megye.

Általán véve haladást mutatkozik. Az iskolák száma 28-al növekedett, és ehez képest feltűnik, hogy a tankötelesek száma 9138-al apadt, holott az iskolába járók szintén 3-4%-kal emelkedett.

A tankötelesek számára vonatkozó adat tehát valószínűleg téves, mi pedig onnan ered, hogy Szabadkán 56223 lakos után összesen csak 4759 mindennapi és ismételő oktatásra köteles, Zomborban pedig 24309 lakos után összesen csak 2635 iskolaköteles iratott össze.

A szorgalmasabb iskolába járás még az által is fokozódott, mert a télen is feljárók száma 5-6%-kal emelkedett.

Már a legelőzelebbi lefolyt tanévben volt 88%-nak tankönyve, ezen szám most 92%-ra szűkött fel; de tekintve azt, hogy még mindig 5707 tanulóknak nem

volt tankönyve, a „szegény gyermekek könyveire” fordított összegnek mintegy 30%-kal való leszállítása nem volt inkolva.

Az iskolai mulasztásoknak fele a szabályos büntetéssel sújtott, mi az iskolaszékek és községi előjárásokok idővszóra mellett tanuskodik.

A 28 új iskolához képest a tanítók száma is 32-vel növekedett, s szintugy gyarapodott (5-tel) az okleveles tanítók száma is.

Egy-egy tanítóra 80, s egy tantemre 81 tanuló esett; a tanítók évi fizetése 524, és 232; frtra rugott, tehát 186%-hoz képest gyarapodott.

Az iskolai felszerelés mindenben — kivéve a „fekete író táblákat”, fokozatos gyarapodásnak örvend, a mi természetesen oly tankerületben, hol 1—1 iskola tanter-szükségleteire évenként 19 frt fordítottak. Az iskolák összes jövedelme 32631 frtnyi (kb. 7%) gyarapodást tüntet föl.

4 faiskola, 9 felszerelés nélküli és 18 felszerelt testgyakorlőhely hozott létre; ellenben 48 isk. kert és 5 isk. könyvtárral kevesebb található a kimutatásban.)

Az iskolák összes jövedelme 32631 frttal (kb. 7%) gyarapodást tüntet föl, miből 14247 frtnyi többlet tőkésített fel.

A tanítás eredménye: A népiszkola ügy ily kedvező külső viszony mellett mindenek előtt feltűnik, hogy az olvasni és írni tudók száma 9656-ról 8635-re apadt. Ezen süllyedés csak lát-szólagos. Mert, még az előző évben ezen rovatban mindazon tanulók jöttek számításba, kik bármely osztályból kilépvé,

*) A 308 iskolára esik összesen 141 testgyakorlőhely.

*) Utóbbiakra nézve megjegyzendő, hogy az előző évben 5 fő könyvtár szerepelt mint iskolai könyvtár, melyek csak tanítási várakonykából álltak; azon a jelen kimutatásból kiharadtak. Tényleg az isk. és népkönyvtárak 1013 kötettel gyarapodtak.

az illető tanfokhoz képest olvasni s írni tudtak; most csak a mindennapi iskola utolsó osztályából kilépett olvasni s írni jól tudó tanulók vétettek tekintetbe.

Egyébként — bár még sok a kívánni való — mégis minden kötelezett tanfolyamban nagyobb igyekezet mutatkozott.

Legtöbb eredmény a beszéd-és értelemgyakorlatok, a nyelvtan, földrajz, történelem és számvetés, legkevesebb pedig a természetudományok, alkotmánytan, a művészi tárgyak és a kertészet tanítása körül tapasztaltatott.

Utóbbi körülmények az oka abban rejlik, mivel sok iskola még csak 4 osztály szervezettel bír; tehát az említett tárgyra nem jut idő.

A legmostohább sorban részesült „a nő kéziunka” tanítása, s pedig azon teljesen indokolatlan előítélettel fogva, melylyel a községek sok helyütt a nőtanítók alkalmazása ellen viseltetik. Így a női kéziunkák tanítása az iskolákból gyakran kizárva, ápolásra csak a családi körben talált.

Az ismételő iskolai oktatást illetőleg szép igyekezett mutatkozott; főleg Baja városa az iparos tanoncok oktatására körül dicseretes buzgalmat tanusított.

Az iskolák jellegét tekintve, a tanítás eredményét illetőleg, az első helyet az állami iskolák foglalták el; utánuk következnek a rom. kath. a községi, a magán-, hely. hitv., izraelita, görög kel., ág. hitv. s végre a görög kath. iskolák.

Eltekintve — a fent kiemelt relatív haladástól — az oktatás eredménye általában véve nem emelkedik túl a közép-szerűség színvonalán.

Az állam hiv. nyelve 207 népiszkolában tanítottott.

Telhat Baja városa külön kitanterületben részesül, mert az iparos tanoncok oktatása körül dicseretes buzgalmat tanusított. De hamar lett ezen dicseret-

re eredménytelen! Míg a multban a tanügy ezen ágára gondot fordított, mely nálunk csakugyan életkérdés, melyre nézve az iparos osztály maga magával egészen tisztában van, mint az ipartársulat 300 frtos iskolaalapítványja is igazolja, addig a legközelebbi multban csak hanyatlást észlelhetünk, melyet megyei tanfelügyelőnk e hiban tartott közigazgatási-bizottság ülésén elég határozottan kintüntetett. Összeshasonlítás kedvéért hadd álljon itt a tanfelügyelői jelentés, mint azt a „U. K.” közölte:

Baja város közigazgatási bizottságának f. h. 8-án tartott ülésében Cirfusz Ferenc kir. tanfelügyelő az 1878/9. tanévről szerkesztett tanügyi statisztikai jelentést terjesztette elő. Az érdekes jelentés így hangzik:

Az 1878/9. tanévi statisztikai adatokból szóló jelentésemet a következőkben vagyok szerencsés előterjeszteni.

Baján a lefolyt tanévben volt egy állami, 13 felekezeti és 3 magán jellegű, összesen 17 iskola.

Tanköteles gyermek volt 6—12 éves 2231 fű, 884 leány, összesen 3115.

Elemi iskolába járt fű 937, leány 711, összesen 1648; ismételőiskolába 245 fű, 54 leány, összesen 299. Felső népvagy polgári iskolába 51 fű, 116 leány, összesen 167. Magán-intézetbe fű 2, leány 56 összesen 58. Köznevelőiskola 148.

Iskolába járók fűsszege 2320. Iskolába nem járt 582 fű, 213 leány, összesen 795.

Az iskolába járók vallására nézve így oszlottak meg: római katolikus 1802, görög katolikus 7, görög keleti 43, helvét 33, ágostai 21, mőzes vallású 414, összesen 2320.

Nyelvre nézve: magyar 1974, német 66, szerb 43, bunyevác 237, összesen 2320.

Az iskola növendékei közül télen nyáron járt iskolába 2101, csak télen 219; tankönyve volt 2310-nek, neu-

De hozott magával egy jó tulajdonságot a zugiskolából: vas szorgalmat.

A gymnasiumba lépve a szó szoros és tájszólási értelmében mőc volt; öt év múlva azonban — még mindig felmőc ugyan de azonban dacára az iskola egyik kitűnése.

Haladás leginkább a magyar nyelvnek köszönhetően és kimondataatlan szeretete és nőni érzéven szárnyat a magasabb régiókba is kiváncsított: verseket írt. Szőnyű rosszakat, de verseket. Nem is hajtott apja kívánságára, hogy jóga legyen, mert ez jövedelmes pálya, hanem fölfebb nézett, az olymp legmagasabb csúcsára: megesküdt, hogy költő lesz. Petőfy után Rosenstein Salamon legyen a legünnepebb költő né Magyarországon és a nagy világban.

Eiraqadő, büvölté nyári éj szállt le Körtelfalvára. Az utcaszélk sűrű lombozatu hársfái és akácjai ünneplősen, halk neszezzel szellőzölköznek a hős éji légben. A hold — mintha csak lejárunk kedvedt tenné — tele képpel mosolyg a sötétkézzű, arany-pettyes magaslatról az alvó vidékre, melynek csónak légréze tán az enyhe szellő, mely légyan sulán el a néma táj fölött.

Három ifju hever a város alatti elterülő, úgynevezett „Korparé” fűvében. Sugdosóva beszélgetnek, áhitattal, fenkölt szellemmel. Talán valami titkos, hisztia szövetség tagjai szövik itt világszabadító terveiket?

Dehogy. Három hősünk ünnepl csendben buszozójt. A nagyvilágba indulnak Körtelfalv szük határai közöl. A szétörzsa különböző irányai felé térnek el honap. Ma megújítjuk az örök barátság esküjét és a fogadalmat, mellyel különféle életművészetek

szentelték magukat: a körtelafalusi gymlegkittünbőb ifjai a törvénytiszteklőnk, a püspök és a költő!

Hat hosszú év folyt el a három ifju buszuját. Hat igen hosszú év hősinkre nézve kik egymástól elszakadva s egymás felől hirt nem véve bolyongtak valahol az nagy világon, melynek 8 rájók nézve a Kárpát és az Adria képezik határait. Magyarok voltak, hova vándoroltak volna ki ök, kik a saját boldogságukkal csak a hazáét kívánták előmozdítani, és kiknek — amugy mellesleg említve — egy garas utóköltésgek sem volt.

Vajjon merre járnak, mire vitték? —

Hidig től nap van. A gazdag bű, meleg rútól őlt, a szegény szűkebbre buzza deréka köré a nyári szőlgalat után szőnyegen elagodott vékony kaputrák. A főváros egyik szélső utcájának sarkán a belső göztől megvakult hűvöz lemez az ajtó nyílik és csukódik sokszor egymás után. Az ajtó előtt csuszamlós lemezre fagyott a mindenki nyitáskor kíváncsi az utcára tolakodó párt.

Számaitan éhes emberi alak nyit be ebbe a helységbe és — arcuk mutatja — keves jön ki jóllakva. Féltelmes ellenséggel, az ébortyúkkal, csak rövid fegyverszünetet kötnek bent s talán már mire kijönnek megújul a harc.

A fővárosi jötköny négytelékes leveles-ostóintézte az a helyiség. Pokolnak nézne ki ha nem angyalok — a jötkönység angyalai, szép asszonyok és lányok szolgálatának a prölgöl meleg vízzel, mit álnéven levelesnek hívnak.

Koldus, s z e g é n y napszámos, tékozló diák és szemérmes — de mégis chező — vállalkozók, diákok és kopott urak találkoznak e helyen.

Az egyik terített asztalnál együtt ül három vézna, sapit arcu fiatal ember. Érdekes dolgokat közölhetnek egymással, mert ugy néznek ki, mint ha jóllaknának. Pedig dehogy laknak jól.

Régi ösmérsőknök látszanak, kik hosszabb idő multán látják újra egymást. S ha közelebb lépünk hozzájuk csakugyan ráösmérik hősinkre, kik hat évi bujdosás után e szerencsés helyen találkoztak ismét. A három ifju: a törvénytiszteklőnk, a püspök és a költő.

Nem adhatom vissza csonkítottalanul beszélgetéseket. Hat évnek nagy története van mely ha nem érdekes is, de hosszú.

Csak röviden említem, hogy a törvénytiszteklőnk a körtelafalusi buscu után nem bírva újra iskolába jutni beállott ferenczdiák barátnak; onnan — mert katonakötelezettség — kilépeti kényszerüléven jegyzőkönyv lett; azután katonáskodott három évig, rá nevelő lett, az állásból átsapott adóvégrehajtó helyettesnek innen szinlepkihördőknek s minthogy még ez az állás is messze van a törvénytiszteklőnk elsőjétől fölött a fővárosba, hátha itt könnyebben közelíthet céljához. Ő még mindig reméli, hogy elérni amit kíván s csak azt sajnálja, hogy fontos élet útjának ilyen kényes pontján kellett két régi cimborájával találkoznia.

Gyuri pedig elmondja, hogy a felső két osztályt mint papnevendék végezte, de az idő alatt megjegyzendő róla, hogy a püspöki szék nagyon magas ponton áll áttért a jogi val-

lásra és Nagy-Váradon két évig hallgatván a tudományt, mivel az akadémián a tanórok gyengék és kis városban az ifju ténykedési köre igen szűk, ő pedig most nem akar megállni csak a miniszterségen! — Pesten keresett és kapott állást. Két év óta gyermekeket oktatott, szindarabokat másolt, címszalagokat írt a hirdap kiadóhivataloknál és egyéb foglalkozás hiányában néhányhetét át papírzsákokat ragasztott egy kereskedőnek.

Ennyiféle dolog mellett nem ért rá tanulmányait folytatni. Azért most leintazik — mihelyt költsége lesz — Kolozsvárra, s megmutatja, hogy az ottani egyetemből is kerülhet ki miniszter.

Salamon már nem Salamon többé. Költői álnevét vette föl hivatalosan is most Dalhoni Elemér a neve. Költészetének fenykorára nem is emlékezettl egyéb e pusztá nevével.

Hirtlaprók, szinbírák és könyvkiadók elnyomták költői erét. Mind azt mondták menjen inkább kapálni, de ő e munkához nem értve kaszálni ment: beállt borbélynek. Mit is mondok? Borbély érettségij bizonyítványt! Fodorintómaster akart lenni.

Hanem kezdő költőnek és forlorintnok közös átluk, hogy tehetségeket nem méltányolják. Azért költő barátunk félrelökte a hajútó vasat; főlösködött Aeskuálp papjának és Bécsben 3 évig áldozott a pogány istennek.

Az eriben cöregedő költészet azonban nem hagyja nyugodni. Visszatért hönába, melynek egyik nagy és igazán magyar városában, Debrecentben, egy új költői iskolának akar alapítója lenni. A magyar muzsa Petőfi mellé fogja még emelni Dalhoni Rosenstein Elemér Salamont! . . .

volt 10-nek. A tanév alatt 3636 fénapi mulasztás fordult, de azért a hatóság egyik szülőre sem alkalmazta az 1868. 38. t. cz. 4. §-át.

Tanító volt 35, ezek közül képesített volt 33, nem képesített 2, rendes 32, segéd 3. Tanterem volt 36, tanítólak 7, faiskola 2, testgyakorló tér 10, fekete írtábla 62, fali olvasófalta 18, fali térkép 94, földgömb 13, természetrajzi eszköz 14 példányban van, természetrajzi eszközök pedig 9 helyen vannak, könyvtár 3, testgyakorlati készletek 5 helyen vannak.

Az iskola évi jövedelme: készpénzben 25259 fnt, mely származik 5991 fnt adójából, 713 fnt állami, 11965 fnt közösi, 3590 fnt egyházi és 3000 fnt egyéb forrásokból.

Az iskola évi kiadása: A rendes tanítók fizetése 21,878 fnt, a segéd tanítók fizetése 300 fnt, fűtésre 1168 fnt, tanzszerre 173 fnt, könyvekre 500 fnt, egyébekre 1240 fnt, összesen 25259 fnt. (Vége következik)

Az osztrák lövészet szövetség központi bizottságától a következő felhívás küldetett be:

Magyar lövészek!

A császár és király ő Felsége legmagasb védnöksége által alapított, osztrák lövészet szövetség a f. é. július 18. 25 ig terjedő napokban alapítási ünnepélyt és egyúttal az első általános osztrák szövetségi lövészetet Bécsben tartandja meg.

Számos polgárok egyesültek a végett, hogy ezen ünnepély a birodalmi főváros tekintélyének megfelelően valamennyi ünnepély-vevődek tisztelére és órméire fényes módon végbé mehessen; és nem csak az forogván fenn az osztrák lövészeknek a löfgyver kezelésében tett nagyreményű előhaladásáról, valamint az osztrák törzsekben meglévő véderő jelentőségéről békés párbajban tanuskodni, hanem mindnyájoknak és mindenkinek, valamennyi osztrák néptörzsnek hű és szilárd összetartás szükséges voltát eszméltre hozni.

Az életutak e fatális keresztelő pontján, a levestintézetben újból lobbot vetett hőseinkben a régi tüz, mellyel heklökben még az nap este a két kék bakokhoz czimzett vendéglőben karcos mellett ujong elbucsuva folytatni indultak a nehéz munkát, elérni a törvényszéki elnökséget, a miniszteri széket meg a költsézet babérlombkoszoruját.

Azóta megint hosszú szalát sodorítottak le orsójokról a párkák. De azóta hőseink nem látják egymás s tán nem is tudják egymás hol- és hogylétét.

Hanem tudom én. A törvényszéki elnök jelenleg börtönör Körtelvában. A püspök csak ugyan előtt a miniszteriség, melynek számvéno, osztálya kiadóhivatalának díj n o k a most. Szegény püspök! A szentírás révén akart fölemelkedni s a szépirás tartja benne soványan a l e l k e t.

A költő pedig? Nos, az nem esett el egészen céjafól. Most is költ néha, mikor egy pár garasa akad. De a költsézet magasztos szavai helyett diachyloflamstromot rakogat a sajtó sebekre; lant helyett klistért kezel és nem az olympuson, hanem egy nagy város kis kórházában honol nagyon is halandó halandók közt.

Ezen ünnepélytől a magyar lövészeknek és magyar hazafiaknak távol lenniük nem szabad.

Ausztria és Magyarország századok óta a közös uralkodó ház, valamint a közös történelem által legszorosabban összekapcsolottan ezen dicsőséges történelem minden lapja igazolja, miszerint a magyar és osztrák népek a művelés és szabadság mellett közösen harcoltak minden hajban és veszélyben szilárdan egymás mellett állván.

És e miatt a békés ünnepélyünkben való részvétel iránti meghívónak mindenek előtt Titekhez, Magyarország lövészek és fővéreinkhez intézünk egyúttal azon biztos reményünknek adván kifejezést, hogy egész csoportokban ünnepélyesen díszített városunkba fogtok bevonulni.

Örömmel fogadtatásban fogtok részesülni és a közödmös magyar vendégszeretet a miönkben pártját találja.

Lövészeitek a szövetségnek tagjaitól tökéletesen egyenlő joggal bírnak, előttük álland Ausztria minden tartományának díszdíjjaival bőven ékesített adománycsarnok. Ha annak szaporításához hozzájárulni akartok, minden adományt mint rokonszenvedet jelt szívesen fogadandjuk.

Nagyon is óhajtanók, ha a magyar ünnepély-vevődek nemzeti öltönyben lennének szívesek megjelenni, mivel a megtartandó ünnepélyes bevonulásnál Ausztriának nemzeti öltönyei is láthatók lesznek.

Ép úgy kérjük a testületileg megjelenendő ünnep-résztvevők idejkoráni bejelentését a régett, hogy azoknak fogadtatása és esetleges elszállásolása körül a szövetség intézkedéseket megtehessek; fenntartván magunknak az ünnepélyrend tervezetét, valamint a lövészi szabályokat mielőbb tudomásotokra hozni.

Lövészi üdvözléssel és készszerítással mellet.

Bécsben, 1880. márczius 8. Az első osztrák lövészet-ösvetség központi bizottsága: Dr. KOPP EDE, elnök. Gr. Vilczek János, Dumba Miklós, I. alelnök. II. alelnök.

Különfelek.

A hásvéti ünnepek alkalmával el nem mulaszthatjuk, t. olvasóinknak boldog ünnepeket kívánni.

A következő gyászjelentést vetjük: Jj. Perczel Miklós és neje Látovics Izaura mély fájdalommal jelentik feledhetlen kedves kis leányuknak Perczel Mauricziának ölte harmadik évében hosszas szenvedés után történt elhunytát. A szeretett kis halott é. h 25-én délután 4 órakor fog a Rókus szirkerti család sírjába temetni. Buda, 1880. márczius 24. Ádás és béke halmvaira!

Ismét színelőadás. A bajai növevelő intézet növényekéi által f. évi márczius 29-én, húsvéthétjén adatik: „Tannenburgi Róza.” Dráma színmű Weissenhofer Robert után némeiből fordítva. Az intézet n. é. pályafolyó teljes tisztelettel meghívotnak. Kezdeté esti 7 órakor.

Hangverseny. Mint értesültünk Bakody Lajos nálunk kedvelt zongoraművész mához egy hétre, az az április hó 3-án hangversenyt rendez. Örvendőnk viszontlátatni a művészi, ki nekünk ismét élvezetléd estét szerzend.

Műkedvelői előadás. „A bajai polgári ifuság onmulattató és társas köre” címűből alakult műkedvelők által, szombaton Hidáys Elek az itt működő színházban rendezőjének jutalomjátékául „Egy magyar huszár káplár Bécsben” című életkép adatot elő. — Valóban jól esett nyilvánunk és e darabban a magyarok iránt nyilvánult tisztelet és szeretet, mert a mű szerzője a czim-zerepet játszó huszárkáplárt oly színbelen tünteti elő, mi nekünk magyaroknak nem kevésbé bizelgő, különösen akkor, midőn

nemzetünket ugys az utolók közé számítják az idegenek. Különböni mi a darab szövevényességét illeti, levonva belőle az egyes főlőségek szerepeket és jeleneteket — sikerültnek mondató, habár befejezve nincs is, de azért mégis egy concret egészet képez. A szereplőket tekintve, méltán mondatunk nekik köszönetet; először a szorgalmért, mellyel a szerepeket betanulták, másodsor az ügyességért, mellyel játszottak, mert valóban az előadás oly jól sikerült, minőt színeszíneltől is kevessebb volt alkalmunk látni. Az első hely melletti Zaidnoevics Katicza k. a. (Teréz) meg kellemes játéka, hangjelzései és színpadi otthonosságának tanujelét e nehéz és terjedelmes szerepben valóban ragyogtatá, ugy Kovács Sándor urat (Lampel), ki szerepét természetbiven adta. Goldstein Márk úr (István) pedig ismét bebizonyította ugy játékaival, mint kitűnően énekel dalalvai azt, hogy e térre bivatva van. Oly csinos huszár volt, hogy bármelyik ezred díszere válnék. Ezeknek méltó elősegítő voltak Kovács Mari, Mátys Mariska és Gartner Irma kiasszonyok, ugy Steiner Hugó (Ródi) ki többször megnevezett a közönséget, csak arra figyelmeztetjük jóakarókat, hogy kihívások a grimaszokkal hagyjon fel, mert az minden tekintetben ellenkező az illemmel és a színpadi tekintélyvel; Berndorfer Ede ur pedig sokott színpadi otthonosságal játszta le szerepét, továbbá Habersfald Károly, Reiner Mátys, Diczantó József, Zirner Gyula, Wellmann Dussó, Fazekas Gyula és Steier urak. — Kovács Matild és Steiner Károly a gyermekszerepeket könnyedséggel és korukhoz méltó ügyességgel oldották meg. — Mi pedig az anyagi sikert illeti vajmi kevés volt, mert a közönség ugy látszik strike-olt, pedig ugy a jutalmazott, mint a szereplők nagyobb pártfogolást érdemeltek volna. Vasárnap pedig imélelték e darabot minden tekintetben nagy sikerrel a szombatiul. Egyúttal megemlíthetjük, hogy színházulatunk elvátozott. A közönség nem volt vele megelégedve s természetesen kő sem a közönséggel. (H.)

800 a tő bor sülyed el mult vasárnap délelőtti vérédenyes időben Mohácsos a Dunán a gőrhajóllomáson alul, mely Opelt Márton báttaszéki kereskedő tulajdonát képezte. A mondtó helyen u. is a folyam rettenő sebes, e mellett a magas vizállás és a két jármű levő csekély erő okozta, hogy azok a vontató hajókhoz útvédven, ezeket borgonyostól együtt kiszakította, mire a járművek szétváltak; a borral telit hordok azután a vízszínen úsztak. Miutegy felét ugyan kifogosták, de a többi Mohácsos alul ismeretlen kezekbe került kis aztán a más szerencsétlenségén káröröm közt dözölnek. Az itt kifogott hordokat is megdézsmálták a kimentők s némelyike holt részegre itta le magát, mások pedig a kimentés alatt annyira megléhtek, hogy most fekvő betegek. — A szegény kárvalott és borokat Kulára (Bácsmegey) akarta szállítani. („M.”)

A beregszászi nagy tűzvész, melyről, ottani levelezőnk távirati értesítése után már megemlékeztünk: borasztó látványt nyujtott a kétségbeesett és futásnak indult lakosságának. Mint ugyanabban értesítenek benünket, a veszedelmet a dűbögöz szél még fokozta. A tűz a meghézában ütött ki. A Törvényszék épülete, a városi nagy vendéglő, a nagy piac számos háza, a zsidók imaháza s számos magán épület lőn a pusztítás maradvéka. A tűz okozója G. M. megyei írrok, ki litas állapotban hazá ment s szobáját vizgázatlanusgából felgyújtá. E meghézá szobából terjedt a tűz tovább. Az ifju maga is szönné égett. A kárt lőn 120,000 forintra teszük. Számos család koldusbotra jut e csapás miatt. (M. F.)

Uzozás fogás. Egy képviselő fia legutóbb pézszavába jöven, egy ügynök által a király-utczába egy kereskedőhez vezetette magát. Ez csodálkozni látszott a fölött, hogy tőle kölcsönt kérnek, mikor neki alig van egy garassa; de árut késznek nyilatkozott hitelbe adni. Erre az ügynök a fiatal embert félrevezeti és tudára adja, hogy ő képes eladni a vásárlandó árut, csak vegyen annyit, a mennyire szüksége van. Vett is 18 tuczat esernyőt 24 frjtával s kiállította a váltót azon toldalékkal 432 frtbel,

hogy értékét áruban vette fel. Most következett az üzlet második és szomoruból része. Az ügynök fiatal emberünket egy másik kereskedőhez vezette, a ki hosszas rimánkodás után s látszólag „szánalomból” megvette az esernyőket 90 forintért. Az apa ez uszorazulmekről tudomást nyerve, elbeszélte azokat egy kir. ügyésznek, ki azonban csak azt egyeztetette meg az egész dolgra, hogy miután az ilyen, alaklag különben is kifogásolhatlan ügyleteket addigi büntető törvényeinek meg nem tiltják, az ügyben mit sem tehet. (M. F.)

Imádkozó nő. Údvárd közösgében a mult vasárnap, mint az Egyetértésnek írják, midőn mise végével a hívők már távoztak s egy-két ajtatos anyóka volt még benn, egy uriasan öltözöt nő ment a templomba, arczát elfőrdve. Letérdelt az első padban s pár perczet imádkozott s aztán, a mint jött, távozott. Alig tette azonban ki lábát, az anyókák gyermekirsárt hallottak, oda siettek ahol az idegen nő imádkozott, s egy 6-7 hetes gyermeket találtak. Keresték az idegen nőt, de nem élűnt. Amint később rájöttek, az előbbi estén érkezett a faluba. A gyermek most a közösgébánál van.

Ritka vadkan. Buczac közösgében (Galiczában) egy vadászón közelebb számos embert megtámadt s azokat meg is sebesítette. Egy zsanádr rálőtt a vadra, de nem talált jól; a vadkan megfordult s a zsanádrnak rohant. Ez eldobta puskáját és szurnyával védelmezte magát. Az állat azonban a földre tiporta s összemarta. Egy parasztember ekkor balitát vetett a vadkanra; a balta megakadt az állat testében s csak a közösgén kívül roszadt össze. Mikor fölvták a vadkant husz golyót találtak benne.

Adalék a nöemanzipelőkhöz. A posta-és táviralszóglálatban tudvaleőleg már régóta alkalmaznak nőket is hivatalnokokul. Most a pénzügyminiszteriumban is fognak nőket alkalmazni. Az említett miniszterium központi pénztáránál fognak e nőhivatalnokok működni, épen ug, mint ez a híres Rothschildház pénztáránál történik; a ahol e reform életréválnak bizonyult. Egyelőre 13 helyet fognak fokozatosan nőkel betölteni s ezek működése már áprilisban megkezdődik. E reformot, mely a pénzügyminiszteri hivatalnokok közt nagy szenzációt kelt, Butzkyk miniszteri tanácsos indítványozta.

Szerkesztői sürgöny.

R-y Zombor. A jelen száura elkésett.

Az első cs. kir.

DUNA GŐZHAJÓZÁSI TÁRSULAT

Pósta- és személyszállító hajóinak

MENETRENDJE.

Pósthajómenetek: Bajáról Budapestre: keddén, útszörökön, szombaton, vasárnapon, hétfőn reggeli 2 és fél órakor.

Bajáról Orsovára: szerdán és szombaton reggel 6 órakor.

Személyszállítóhajómenetek: Bajáról Budapestre: naponként d. u. 3 órakor, Bajáról Mohácsra: esti 8.

Üzleti tudósítás.

Baján, 1880. márczius 24-én

Buza	13.40
Zab	6.80
Bab	10.—
Árpa	8.—
Rozs	10.50
Köles	7.25
Kukoricza	6.50

Az árak 100 kilogr. után.

Felőlös szerkesztő: Dr. BARTOS SAMU. Kiadó-tulajdonos: NÁNY LAJOS.

Temesváry Mór

cipőgyári raktára
Budapesten,
király-utca 2. szám, b. Orszy-féle ház,
nagyban és kicsinyben.

Hölgyek számára:

Komó-czipők eberaszúnból és bőrből	1 ft 20 kr.
Selym-czipők, divatos lépczók, finomak és díszesek	2 ft 20 kr.
Hegatta-czipők csatokkal, finom eberaszúnból v. bőrből	2 ft 70 kr.
Hegatta-czipők fénymasos orral, magas sarokkal, legújabb szabás	2 ft 80 kr.
Regatta-czipők ságrézből v. zergebőből, szögeltett kettős talpjal, magas sarokkal, legújabb szabás	2 ft 50 kr.
Eberaszíng-toponok finomak, újszerűek, fénymasos orral	2 ft 70 kr.
Eberaszíng-toponok ragasztóval, magas kivágással, fénymasos orral, rakosok sarokkal, legújabb szabás	3 ft 20 kr.
Eberaszíng-csuzos toponok, szivalku metszéssel, sima talpjal, rakókó sarokkal, elegáns szabás	3 ft 40 kr.
Bő csuzos toponok ságrézből, szögelt talpjal, magas kivágással, legújabb állítás	3 ft 20 kr.

Urak számára:

H. z. czipők finom bőrből	1 ft 20 kr.
Finomak, erős ságrézből, erős talpjal	2 ft 80 kr.
Toponok ságrézből fénymasos orral és talpjal	2 ft 90 kr.
Borjubar toponok viaszosak, e. ö. duplatalpjal, a legjobb minőségűek	4 ft 20 kr.
Harfjubar toponok kőszűnből, a lehető legjobb minőségűek	4 ft 50 kr.
Regatta lépczók nyári idejére, legújabb ságrézből, erős talpjal	3 ft 60 kr.
Regatta lépczók fénymasos díszesek, legújabb szabás	4 ft — kr.
Csuzosak, erős viaszos vagy ságrézből, magas szárúknál	9 ft — kr.
Gyermekczipők ságrézből	2 ft 40 kr.
Lépczók eberaszíng és bőrből	2 ft 40 kr.
Gyermekczipők	60 — 1 ft 20 kr.

Megrendelések postán a kiküldött mellékelt vagy az előleg beutalása után gyorsan a postán szolgálatunk. Neve alkalmas lábbeli a legelőszereplésben kiküldetünk. Részletes árjegyzékek kíváratra bérletre küldetnek meg.

MATTONI
GISSHÜBLI-je

a legtisztább alkáli
savanyuvíz **Pasillak**
gyomorhajok és köhögés ellen.

a légzési és emésztési szer-
vek betegségei ellen.

MATTONI HENRIK, Karlsbad
Fapható minden gyógyszerárú és ásványvízkereskedésbe

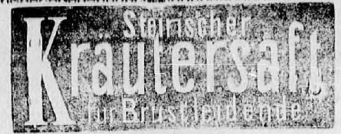
Értesítés.

Van szerencsém a n. é. közönséget tiszteletteljesen értesíteni arról, hogy boldogult férjem kárpitós üzlete jelenleg általam vezetetik s hogy akár új butorok készítésére, akár pedig használtaknak átalakítása, vagy kijavítására, valamint minden nemű kárpitós munkák teljesítésére, pontos szolgálat és jutányos ár ígérete mellett, szíves készséggel vállalkozom.

A n. é. közönség szíves pártfogását kéri

Hauptner Róbert özvegye.

(Kéményseprő utca, Stampfl-féle ház.)

Stájerországi

növény-nedv

mellbeteggek részére.

Több mint 30 éve az egyes egyedüli és jeles gyógyszer a torok és lélegező szervek minden faját ellen, ugymint: köhögés, nátha, rekedtség, nyak- és mellfájás.

Azon levegek, melyekben a stájerországi növény-nedv van, a következők szavak: „Apothek in Hirschen in Grätz, továbbá a helyeg „J. P. honyomra vannak, valamint a készítő here a Vignetta: „J. Purgleitner, Apotheker“ kék színnel van nyomva.

Öve ügyeljenek a n. é. közönséget a sok utánzó és hamisítottakról és kérlek csak azokat az utakat mint **VALÓDIÁK** NAK tekinteni, melyek a fenti ismeretbellekkel ellátva vannak.

Ára egy üvegnek 88 kr. o. é.

Főszékhely: raktár: Purgleitner J. gyógyszerárú **Gracban.**
Főraktár Magyarország részére: **TÓRÓK JOZSEF** gyógyszerárú **PESTEN.**

Raktár Baján: **Michlitsch István, Herzfeld Henrik és fia, Herzfeld Jakab és Drescher Gyula** utadók.

Dr. SCHMIDT főtörzsorvos

által feltalált és dr. Deutsch M. által javított

FÜL-OLAJ

gyógyít minden süketiséget, ha az nem születés óta létezik; nagyothallást, fülzúgást pedig rögtön háttal gyógyít.

Legújabb bizonyítvány a egyedül valószínűleg gyors módon meggyógyított egyének:

„Ezerszer és ezerszer köszönet, a nekem küldött fül-olajért, mivel nehányzori használat után már egészen elvesztett hallásomat Isten segítségével visszanyertem. Oly süket voltam, hogy hallógrán átütést sem hallottam, hármily közel álltam hozzá, míg most szelbóram kecségését is oly tisztán hallom, mintha sohasem lettem volna süket. Ezer üdvözléssel!

Babócsa.

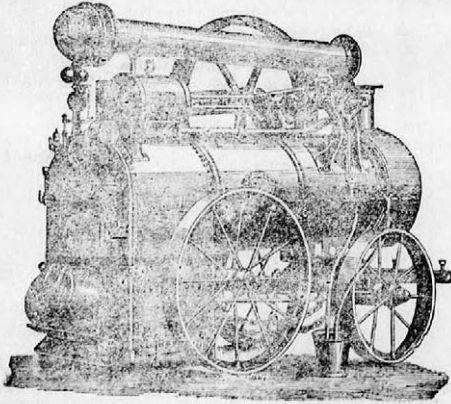
Steiner Dávid,
okl. főtanító.

Valódi fül-olaj használati utasításal 2 ft 40 kr. franco beutalása mellett csak is

Grätz Gyula,

Bécs, II. Praterstrasse 49.
főraktárból rendelhető.

GARRETT R. és FIAI

két arany érmmel
és más díjjalval lettek kiöntetve.

Főigényők **KOTZÓ PÁL** gépész mérnök

Budapest, ill. 11. szám alatt,

ajánlja

Sorvetőgépet, melyek világghírűek. M. országos viszonyainak megfelelően átalakítva, leszállított árákon;

Gőzmozgonyait (n. és szén, valamint szalmafűtőre, kétszer oly nagy munkákra alkalmasok, mint a négyes lördőzár, kevés tüzelő-anyag fogyasztással általánosan ki);

Csőplőgépet, ugyanahhoz alkalmas, nagyobbított rosta felülettel, nagy munkákra alkalmas, tiszta cséplésre;

Rostát, minden gabonafajtára tisztításához, valamint

Üszögrostákat; továbbá:

Arató és haszáló gépet,

Járgányait és járgányeszlőit, angol vagy amerikai rendszerben, tisztító készülékkel vagy a nélkül, tiok vagy szállíthatók;

Szénmozgatókat, angol és amerikai rendszerben;

Különb. rostát;

Talcmány-készítő gépet.

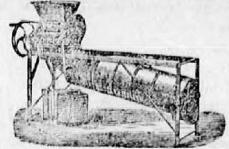
Malmait stb.

Köpes árjegyzék ingyen és bérmentve.

1878-ban száz éves ünnepénél tisztelettel ült,

Mind a kitüntetés az első érdemmel
kiöntetve.

Ezüstérem Páris 1878.

BROGLE J. és MÜLLER

gép-és rosta-lemez gyára
Budapesten

a Margit-híd közelében, kész t
Trieuróket (onkoly választó) 6 külön-
féle nagyságban.

Trieur hengereket malmok számára.
Koptatókat.

Szelelő rostákat,
Szítákat és rostákat cséplőgépek szá-
mára.